

V letu 1973
vam želimo
veliko sreče, zdravja
in osebnega uspeha

naš aero

L. XI.

Celje, 27. decembra 1972

Št. 6

Ob 6. številki

Spet se staro leto obrača v novo in nastopa čas, ko delamo letne obračune dela, razmišljamo o oblikah dela v prihodnje in podobno.

Tudi delo uredniškega odbora se za letošnje končuje. Poglejmo, kaj smo v letošnjem letu naredili in istočasno razkrijemo nekaj načrtov za prihodnje.

V rokah držite šesto letošnje številko Našega Aera in kot je to postalo že skoraj običajno, je tudi ta dvojna. V začetku letošnjega leta je bilo z izdajanjem lista nemalo težav, potem pa smo dobili referenta za informiranje in delo je nekoliko bolj steklo.

Kaj vam pripravljamo za prihodnje leto? Naš Aero bo svojo zunanjo podobo nekoliko spremenil, saj bo postal večji. S tem bomo dobili večje možnosti za popestritev vsebine. Še naprej bomo razvijali stalne rubrike, pri čemer bi nam bila vaša pomoč nad vse dobrodošla. Vse vas vabimo k sodelovanju.

Poleg Našega Aera smo v letošnjem letu pričeli izdajati tudi Informacije, saj smo želeli dvigniti stopnjo informiranosti. Upamo, da smo v svoji nameri uspeli. Pri Informacijah v prihodnje ne bo dosti sprememb. Upamo le, da nam bo uspelo razširiti krog sodelavcev in pridobiti nove vire obveščanja. Če imate kakšne predloge za vsebinske spremembe v konceptu Informacij, nam jih prosim sporočite. Vsakega mnenja smo veseli.

In katere so naloge, ki stojijo pred nami v prihodnjem letu? Ena najpomembnejših je gotovo ureditev in stalna skrb za oglasne omare, ki nam res niso v čast. Veliko razmišljamo tudi o razširitvi sodelovanja in o povečanju kroga sodelavcev. Verjetno pa bomo v prihodnjem letu storili še nekaj. V našem podjetju je veliko ljudi, ki radi pišejo. V rednih številkah Našega Aera vedno primanjkuje prostora za take prispevke in rodila se je ideja o prilogi lista. V njej bi objavljali literarne prispevke, šale, satiro, karikature, skratka veliko. Le... za tako rubriko bomo rabili veliko rednih sodelavcev. Upamo, da bo naši zvesti sodelavki Dori Rovere, ki bo prevzela urejanje te priloge, uspelo navezati stike s čim več sodelavci.

Naj misli o dosedanjem in prihodnjem delu zaključimo z željo, da bi bilo v novem letu z vsem oblikami informiranja v kolektivu vse v redu. Radi bi se tudi zahvalili vsem našim, žal redkim, a zato tem zvestejšim sodelavcem za njihovo pomoč pri oblikovanju podobe našega glasila.

Srečno v novem letu in veselo praznovanje

Vaš uredniški odbor

LETOS TRIJE ZBORI

Tudi tretji zbor delovne skupnosti v letošnjem letu je za nami. Tokrat smo na zborskih razpravljali o poslovnih ciljih za leto 1973 in o organizaciji in nagrajevanju.

Kako lahko ocenimo naš tretji zbor? Vsekakor pozitivno! Zbori so bili dosti boljši od obeh prejšnjih, udeležba je bila več kot zadovoljiva (zborov se je udeležilo nad 70 odstotkov vseh zaposlenih), razprav je bilo veliko in večina od njih je bila dobra in konstruktivna. Ideja, da bi zbor organizirali po posameznih obratih se je pokazala kot odlična, saj je bilo zaradi manjšega števila udeležencev hkrati lažje razpravljati, pogovori so bili bolj sproščeni.

Zbori, kar štirinajst jih je bilo, so opozorili na nekatere napake oziroma neskladnosti, do katerih je prišlo ob pripravi predlogov novih pravilnikov. Pri tem je treba povedati, da so bili roki, v katerih je bilo treba predloge pripraviti, izredno kratki in so imele komisije trdo in nevhvalno delo. O samih predlogih ne bi govorili. Preveč jih je bilo! Zadržimo se raje ob pomenu, ki ga ima taka oblika samoupravljanja za razvoj samoupravljanja v Aeru. Mirno lahko rečemo, da pome-

nijo trije zbori v pičlem letu veliko. Pokazali so, da je boljše nekoliko dolgotrajnejša a bolj demokratična, samoupravna pot. Zaposleni smo se zbrali trikrat in s svojimi predlogi vplivali na popravke predlogov strokovnih služb. Z obliko samoupravljanja preko zborov kolektiva smo se zaposleni resnično približali svojemu cilju — povečani vlogi delovnega človeka pri upravljanju z družbenimi sredstvi. Prav je, da se takšne prakse poslužujemo, prav je, če se je bomo v prihodnje še bolj.

Za zaključek le še to. Posebne komisije delavskega sveta so že dan po zaključku zborov pričele z delom. Pri pombe, ki so jih prinesli zbori so uskladile s starimi predlogi in pripravile vse materiale za sejo delavskega sveta, ki je bila 20. decembra. Opravile so ogromno delo v zelo kratkem času. Prepričani smo, da so svoje delo opravile v redu in v smislu samoupravnih in poslovnih interesov.

JE PLAN DOSEGLJIV?

Proizvodni sektor je srce vsake industrijske organizacije. V njem se največ dogaja, na dnevnem redu so težave, uspešne rešitve, zapleteni postopki, kdo bi še našteval...

preteklem letu ter o načrtih za delo v prihodnje.

Tovariš Belak, kako je bilo s proizvodnjo v letošnjem letu, ste z doseženim zadovoljni?

Letos smo dosegli veliko. Proizvodnja je v primerjavi z letom 1971 porasla za dobrih 20 %, pa tudi planirano proizvodnjo smo presegli za 5 %. Pri takih dosežkih seveda moram biti zadovoljen, čeprav bi lahko bilo še bolje, zlasti v grafiki, kjer je precej predvidenih naročil ostalo nerealiziranih.

Katere so bile težave, ki so vas najbolj trle?

Največ težav smo imeli z repro materiali, predvsem v prvih šestih mesecih. Za veliko večino naših proizvodov nam domače tovarne niso uspeli zagotoviti potrebnih količin in kvalitete repro materiala, še zlasti papirja. Istočasno smo morali neprestano iskati dovoljenje za uvoz potrebnih surovin, kar je zahtevalo veliko časa in zavrlo proizvodnjo, saj kontinuirane oskrbe ni bilo. Težave smo reševali na najrazličnejše načine, s premeštvami zaposlenih, s spremembami v asortimanu in podobnim. Tudi težave z organizacijo so nam naredile veliko sivih las. Veliko je bilo kadrovske spremembe, neusklajenega dela...

Kako se boste tem težavam izognili v prihodnjem letu? Vemo namreč, da za prihodnje leto planiramo 35 % porast proizvodnje.

Vse kadrovske in organizacijske spremembe se bodo pričele odražati že v prihodnjem letu. Veliko pričakujemo zlasti od dveh novoustvarjenih oziroma dopolnjenih služb — priprave dela in službe kakovosti. Nekoliko več (Nadaljevanje na 3. strani)

Odločili smo se, da ob koncu leta povprašamo vodjo tega sektorja, ing. Eda Belaka to in ono o proizvodnji v

BESEDA

DIREKTORJA

JE PLAN DOSEGLJIV?

(Nadaljevanje z 2. strani)

bi spregovoril o pripravi dela, saj marsikomu še ni jasno, kake naloge jo čakajo. V kemiji bomo oganizirali zlasti tehnološko pripravo, v grafiki, kjer ta že dobro deluje, pa bomo več pozornosti posvetili operativni pripravi. V kemiji delamo po nekih ustaljenih tehnoloških postopkih, ki pa niso nikjer zapisani oziroma predpisani. Tehnologija tako ni utrjena, s tem pa je težko postavljati normative časa in kontrolirati proizvodni proces. To bo sedaj prva naloga priprave dela.

Poleg tega bo ta služba, po analizah tehnološke dokumentacije in postavitvi časovnih normativov, lahko pričela kalkulirati do direktnih stroškov in kasneje do lastne cene. Tak sistem kalkulacij zahteva nova metoda obračunavanja stroškov po sistemu direktnih stroškov. V grafiki je situacija ravno obrnjena. Tam je treba pospešiti operativno in preiti z neindustrijskega načina dela na vodenje preko priprave dela. Ta služba ima sicer še precej težav, zlasti kadrovske, vendar upamo, da bo njeno delo kmalu in dobro steklo. O službi kakovosti ne bi dosti govoril, ker je bilo že dovolj povedanega. Naj povem le, da bo ta služba s kontrolo proizvodnega procesa bistveno vplivala na stroške in izkoristek časa. Tudi v službi vzdrževanja bo v prihodnje dosti sprememb, saj bomo prešli na sistem planskega preventivnega vzdrževanja.

Opozoriti je treba še na nekaj. Če želimo realizirati visoko zastavljen plan, ne smemo pozabiti na povečano vlogo obratovodij in oddelkovodij, na katerih bo v letu 1973, ki je za nas prehodno obdobje, visela velika teža odgovornosti za uspešno delo. V Aeru dela v popoldanskem času že kakih 40 % zaposlenih, zato bi se proizvodnja v popoldanskem času morala po etefku zelo približati dopoldanski. Tu pa je bistven vpliv obratovodij in oddelkovodij, ki bodo v novem letu tudi pričeli delati v izmenah. Seveda pa bo glavno breme za izpolnitev plana ležalo na ramah neposrednega proizvajalca.

Plan za leto 1973 je zelo visoko zastavljen, ni pa nedosegljiv. Zavisi zlasti od kontinuirane dobave surovin in od boljšega izkoristka delovnega časa, s katerim je tesno povezano vprašanje delovne discipline.

Kako je bilo v letošnjem letu z novimi proizvodi? Smo pričeli proizvajati dosti novih artiklov? Ali bo tudi v novem letu naša proizvodnja pričela izdelovati kaj novega?

Cep rav se je služba razvoja šele formirala, moramo povedati, da je dosegla že zelo pomembne uspehe. Izdelali so precej predlogov za nove artikole, nekatere od teh smo že vključili v proizvodni program. Naj omenim le enega od proizvodov — cinkooksidni papir, od katerega si veliko obetamo. Veliko nalog nas čaka tudi ob proizvodih, ki jih bomo izdelovali z novim bakrotiskarskim in novim kaširnim strojem.

V letu 1973 predvidevamo proizvodnjo približno petih novih artiklov, ki bodo dali v skupni letni realizaciji okoli 6 %.

Pa pustiva proizvodnjo! Kako na splošno ocenjujete leto 1972 v naši delovni organizaciji?

Leto je bilo izredno razgibano, dinamično. To se je še zlasti poznalo na področju samoupravljanja, saj imajo danes ljudje izredne možnosti za vpliv na poslovne odločitve. Razprave so bile burne, samoupravnih pravic je vse več. Moram se dotakniti tudi nedavne prekinitve dela v obratu II. O njej lahko rečem, da je ta način, ki so si ga izbrali nekateri posamezniki, skrajno škodljiv in postavlja na laž vse vrednote, za katere smo se jeseni 1971 borili. Način samoupravnega dogovarjanja je edini pravilen, saj le preko njega pride neposredni proizvajalec do tiste vloge, ki jo v našem samoupravnem sistemu mora izpolnjevati. Le še nekaj. Ob neprestanem poudarjanju samoupravnih pravic nikakor ne bi smeli pozabiti na svoje samoupravne dolžnosti.

Tovariš Belak, za izčrpne odgovore se vam najlepše zahvaljujem.

Minilo bo leto dni odkar sta se kolektiva Celjske tiskarne in Aera združila v podjetje kemične in grafične industrije. Oba kolektiva sta v letu skupnega življenja vsak zase dosegla pomembne proizvodne in tehnične uspehe. Nova oblika in velikost podjetja sta zahtevali organizacijske spremembe o katerih so v celem letu člani kolektiva pogostokrat razpravljali in odločali. Kemična in grafična industrija sedaj zaposluje preko 1000 ljudi ter se približuje 25 milijardam bruto proizvodnje. Upoštevajoč dosežen obseg podjetja, predvsem pa bodoče načrte, kot jih predvideva integracijski elaborat, je bilo potrebno organizirati nove službe, vpeljati modernejši način organizacije in zasledovanja proizvodnje ter pripraviti osnove za realizacijo sodobnega tržnega koncepta (marketing). Razumljivo je, da smo zaradi teh organizacijskih sprememb v letošnjem letu imeli obširne medsebojne razprave o upravičenosti posameznih novih služb ali delovnih mest. Ta dialog bo potekal še toliko časa, dokler ne bodo vsi upravljavci sprejeli takšno organizacijsko zamisel podjetja za svojo in dokler ne bodo čutili pozitivnih rezultatov takšne organizacije. Zato bo potrebno še dosti razprav in razgovorov, medsebojnega zaupanja, predvsem pa delovnih naporov strokovnjakov v teh službah, ki bodo z rezultati morali opravičiti svoj obstoj. Poleg sprememb v organizaciji podjetja smo v letu 1972 sprejeli pomembne spremembe in izpopolnitve v notranji zakonodaji podjetja. V smislu pisma tovariša Tita in Izvršnega biroja CK ZKJ smo podvzeli odločne korake v cilju uveljavitve štednje, zmanjšanja socialnih razlik, notranje discipline in izkoriščanja notranjih rezerv. Najpomembnejša vloga, ki smo jo začeli obravnavati v letu 1972 in ki bo naš osnovni cilj v letu 1973 pa bo prilagoditev vseh notranjih odnosov v podjetju ustavnim dopolnilom. Delavski svet ter njegove komisije so že obravnavali in sprejeli program, nas vse pa čaka sedaj že konkretna obravnava predlogov o ustanovitvi TOZD znotraj podjetja ter o samoupravnem dogovoru, ki bo urejal odnose med TOZD-i v Aeru.

Z željo, da bi vsi člani kolektiva veselo in srečno pričakali naslednje, 1973. leto, ki mora biti za nas leto novih delovnih zmag in leto v katerem bomo v celoti realizirali vsa ustavna dopolnila in da bi vsem članom kolektiva leto 1973 prineslo obilo osebnega zadovoljstva, čestitam

srečno 1973 —

Miran ing. Mejak

DO DOLŽNIKOV OSTREJE

Ob zaključku starega in pričetku novega poslovnega leta smo obiskali direktorja komercialnega sektorja, tovariša Srečka Franka in mu zastavili kopico vprašanj o delu v letošnjem in načrtih v prihodnjem letu. Na zastavljena vprašanja nam je rad in izčrpno odgovoril.

Kakšni so naši skupni načrti za leto 1973?

Začel bi s postavljenimi cilji za 1973. leto in predlogom gospodarskega načrta. Pri sestavljanju smo imeli v vidu naloge, ki smo si jih zadali s polletnim načrtom in v skladu s pismom Izvršnega biroja in tovariša Tita. Plan se naslanja na stabilizacijo gospodarskih tokov in krepitev samoupravljanja in povečane vloge delavca v teh procesih. Predlog plana predvideva 35% povečanja celotnega dohodka, s čimer se postavljajo pred vse uslužbenke, vse sektorje, skratka pred celoten kolektiv izredno zahtevne naloge. Pri postavljanju planskih nalog za leto 1973 smo izhajali iz tega, da je treba doseči 19. milj. 100 tisoč dinarjev sredstev za poslovni sklad in 20 milijonov sredstev amortizacije, kar pomeni skupaj 40 milijonov sredstev. Razen tega je treba ustvariti 44 milijonov bruto sredstev za osebne dohodke. Da pa lahko dosežemo ta potrebna sredstva, je potrebno ustvariti 289,5 milijonov neto. To je številka, ki predstavlja 35% povečanje v primerjavi s letom 1972. Predlog gospodarskega načrta za prihodnje leto so obravnavali tudi na vseh 14. zborih delovnih ljudi, ki so bili v začetku decembra. Pred zbori je bil kolektiv seznanjen s predlogi v »Informacijah«, na zborih pa so dajali vodilni uslužbenici potrebna pojasnila, oz. odgovore na vprašanja delavcev. Ocenjujemo lahko, da se celoten kolektiv s predlogom nalog, ki smo si jih zastavili za 1973. leto, strinja, hkrati pa se zaveda tudi odgovornosti, ki si jo s tem nalaga.

In kakšno je bilo leto 1972?

V zvezi z gospodarskim načrtom za leto 1973 smo že izdelali materialno bilanco, v kateri pridejo do izraza vsa prizadevanja v letu 1972, da bi čim več osnovnih surovin in ostalega reprodukcijskega materiala nabavili na domačem tržišču, kar v preteklosti nismo mogli. Podatki, ki jih imamo, govorijo namreč o tem, da imamo pri reprodukcijskih preko 60% domačih in samo še nekaj čez 30% uvoženih. Tudi v letu 1973 bomo poizkušali obdržati to politiko zmanjševanja uvoza.

Zdaj pa še nekaj o letošnjem poslovnem planu in njegovi realizaciji:

Kljub težavam, ki jih je imelo podjetje zaradi restrikcije — prepovedi pri uvozu posameznih vrst surovin, bo letošnji plan v precejšnji meri preoračun. To potrjuje tudi obračun dohodkov za 9 mesecev, ki je nad predvidevanji. V toku 1972. leta je bilo podjetje v določenih težavah zaradi nelikvidnosti, ki vlada v našem gospodarstvu. Zato so bile vse leto težave s plačevanjem reprodukcijskega materiala. Stanje naših kupcev je blizu 6 milijard, nad 90 dni pa nam dolgujejo kupci približno milijardo in pol. Podjetje dolguje dobaviteljem samo okoli 2 milijardi.

Komercialni in finančni sektor sta posebno v drugem polletju zaostrila odnos do kupcev tako, da vsem ki nam dolgujejo več kot 90 dni ustavimo dobavo našega blaga. Rezultati niso izostali, saj se je saldo dolgov kupcev znatno zmanjšal.

S 1. januarjem 1973 bomo uvedli še ostrejši kriterij do naših kupcev in bomo dobavo blaga ustavili že pri dolgu, starem 60 dni.

Ocenjujem, da je situacija glede preskrbe z repromaterialom ugodna, zato obstajajo vse možnosti, da se planske zadolžitve za prvo četrtletje prihodnjega leta izpolnijo.

Kaj menite o odnosih med delovnimi ljudmi pri nas?

Nova organizacija podjetja prinaša novo tehnologijo v proizvodnji in s tem v zvezi drugačno razmestitev delovnih mest. Staro organizacijo smo delali takrat, ko smo imeli še 3—5 milijard realizacije letno. Danes pa je ta številka mnogo večja in zato ne moremo več uspešno delati s staro organizacijo v podjetju. S tem v zvezi pa je potrebna tudi nova ocenitev delovnih mest s pomočjo rangiranja. Ko govorim o ocenitvi, ne morem mimo prekinitev dela, ki je bila pri nas. Ugledu Aera v celi Jugoslaviji je zadalja ta prekinitev zelo negativen pečat. Menim, da imamo danes v kolektivu samoupravljanje razvito do takšne stopnje, da ima vsak posameznik možnost na sestankih povedati svoje mnenje in zato takšen način uveljavljanja zahtev, kot je bit ta, odločno obsojam. Prepričan sem, da je dovolj samoupravnih poti, po katerih se takšna

in podobna problematika lahko reši na miren način.

In kaj bi povedali ob koncu?

Upam, da se člani kolektiva zavedajo vseh postavljenih nalog, ki so pred nami in da bomo naloge izpolnili s pomočjo izkušenj, ki smo jih pridobili v letu 1972. Menim, da je psihoza v kolektivu takšna, da v Aeru delamo z veseljem, zato vem, da bodo naloge, ki stoje pred nami, tudi izpolnjene, kajti naš kolektiv je z birokratskim in tehnokratskim načinom reševanja nalog razčistil že pred dobrim letom dni.

Proizvodnja kontakt papirja

V zadnjih mesecih letošnjega leta je popolnoma stekla proizvodnja kontakt papirja v obratu Sempeter. Zaradi obilice problemov se je začetek proizvodnje tega artikla precej zavlekel. Osnovni problem je bil prepovedan uvoz tovrstnega papirja, saj nam kljub prizadevanjem v prvi polovici leta ni uspelo dobiti uvoznega dovoljenja. Razen tega je bila receptura, ki smo jo kupili hkrati s strojem pri nemški družbi KRUPP, pomanjkljiva in so zato v našem razvojnem sektorju naredili novo, bolj prilagojeno domačim surovinam. Kvaliteta papirja, proizvedenega po tuji recepturi ni ustrezala zahtevam tržišča, sedanja pa tem zahtevam v celoti ustreza. Za proizvodnjo kontakt papirja je potreben papir, ki je odporen proti topilom. Ker takega papirja pri nas trenutno ni, ga moramo uvažati iz Avstrije. Vendar v razvojni službi Papirnice Rijeka že delajo na tem, da bi tovrsten papir proizvajali doma. Poslali so nam že nekaj vzorcev surovega papirja, po katerih lahko sklepamo, da je v novem letu veliko

možnosti za to, da bomo papir za proizvodnjo kontakt papirja dobivali iz Rijeke.

Zakaj uporabljamo kontakt papir? Ta papir je izredno uporaben. Iz njega izdelujejo vse vrste blokov in obrazcev, služi kot nadomestilo za print papir in za izdelavo neskončnih obrazcev. Kvalitetno se kontakt papir razlikuje od karbona in printa po tem, ker stroj nanaša emulzijo direktno na nosilni papir, nanos pa ni na voskovni osnovi.

Pri kontakt papirju tvorijo prvi, srednji in zadnji list komplet. Prvi list ima nanos, ki oddaja, srednji nanos, ki sprejema in oddaja, zadnji list pa ima samo sprejemni nanos. Med prvi in zadnji list lahko vložimo najmanj pet srednjih listov.

Toliko o kontakt papirju. Upamo, da težav s proizvodnjo ne bo več in da bo kontakt papir lahko dal celotni proizvodnji Aera tak prispevek, kakršnega je v resnici tudi zmožen dati. Tega pa si želimo vsi.

O DELU ZK

V času po pismu tovariša Tita in Izvršnega biroja predsedstva CK ZKJ in po 29. seji CK ZKS je delo vodstva in organizacije ZK usmerjeno v izvrševanje vsebine sprejetih dokumentov. Uresničevanja zastavljenih nalog smo se komunisti v Aeru lotili tako, da smo najprej ocenili stanje v lastnih

vrstah. Gre za oceno aktivnosti organizacije, posameznih članov in aktualnosti programa dela. Zanimiva je ugotovitev, da smo bili kot organizacija aktivni in da je bilo naše delo usklajeno z vsebino pisma. Žal to velja le za organizacijo. Kot posamezniki se nismo dovolj uveljavili v svojih

Organizacija Zveze mladine v našem podjetju je ena od treh družbeno-političnih organizacij, ki delujejo v Aeru. Vendar imam občutek, da je v kolektivu premalo prisotna. Ne želim kritizirati, rada bi le nekaj pojasnil in odgovorov na nekatera od vprašanj, ki me, kot člana ZM, zanimajo.

Zakaj je delo mladih v našem kolektivu omejeno na tako majhno skupino? Je to krivda mladih samih ali odbora? Kako to, da delo v mladinskem aktivu ni zanimivo za mlade, ki prihajajo v podjetje, kljub temu, da je program dela široko zastavljen? Kdo je kriv, da se mladi premalo angažirano vključujejo v politično dejavnost v kolektivu? Na pismo tovariša Tita mladinski odbor ni javno reagiral, niti ni izrazil svoje podpore, čeprav so to storile vse družbeno politične organizacije. Zakaj? Pred kratkim je bila problemska konferenca, na kateri ste razpravljali o problemih mladih učencev v industriji, o stanovanjski problematiki itd. Zakaj je takih konferenc, na katerih se zbere dosti mladih, tako malo? Zakaj o konferenci niste poročali v Informacijah?

To je nekaj vprašanj, ki pa naj ne izzvane kot kritika. Želim le nekaj odgovorov oziroma pojasnil, saj nikakor ne trdim, da mladinski aktiv ne dela, mislim le, da o delu mladih vse premalo izvemo. Prosim Marjano Steblovnik za odgovore!

Dora Rovere

V združenem podjetju Aero je vsega 284 mladincev, od tega jih je 141 organiziranih, torej skoraj polovica. Zastopa jih petnajstčlanski odbor, ki svojo aktivnost razvija v dveh smereh. Tu mislim na interne akcije, s katerimi želimo doseči čim boljše medsebojno povezanost mladih v podjetju. Člani odbora naj bi mlade v kolektivu dobro seznanili z vso tekočo problematiko in seveda s poslovnim politiko nasploh. Našo aktivnost pa razvijamo tudi navzven, saj se povezujemo z drugimi mladinskimi aktivni, kot na primer z aktivom »Sumadije« iz Beograda. Menim, da je bil akcijski program široko zastavljen. Obsega vsa tista področja, ki mlade v nekem kolektivu povezujejo. Pogosto slišimo pripombe, da je delo omejeno le na majhno skupino ljudi. Res je, mladi v podjetju so pogostoma nezainteresirani za akcije, ki jih pripravljamo, še posebej kadar gre za širšo politično dejavnost. Srečujemo se torej s problemom nedelavnosti mladih, predvsem še, naj to poudarim, z nedelavnostjo mladih komunistov, ki se ne vključujejo v delo naše niti v delo ostalih organizacij v podjetju.

V začetku novembra je odbor pripravil problemsko konferenco, katere

glavni namen je bil — na osnovi razgovora z vajenci v domačem podjetju ugotoviti njihov položaj in probleme. Vendar smo se ob tej priliki pogovorili tudi o nekaterih drugih problemih, s katerimi se mladi v kolektivu srečujejo. Ta konferenca je bila prvi poizkus direktnega kontakta s širšim krogom mladih. Pokazala se je za uspešno in zaželjeno obliko dejavnosti mladih, zato bomo podobne sestanke v prihodnje še sklicevali. Zaključkov konference pa nismo objavili, ker se bomo o njih še pogovarjali.

Na pripombo, da na Titovo pismo nismo javno reagirali naj povem, da smo z vsebino seznanjeni. Svojo podporo pa bomo pismu dali z aktivnejšim delom v svoji organizaciji.

V začetku prihodnjega leta bomo izvedli anketo in po rezultatih le-te postavili program dela za prihodnje leto. S tem bomo delo aktiva bolj približali željam in zahtevam mladih v kolektivu.

Vse, ki kritično ocenjujete delo mladinske organizacije oziroma ožjega odbora vabim, da nam s svojim delom pomagate odpraviti napake, ki ste jih opazili. Če na to niste pripravljeni, potem raje ostanimo pri samokritiki.

Marjana Steblovnik

sredinah, premalo smo vplivali na dosledno uveljavljanje sprejetih sklepov. Ugovori, da nismo do vseh problemov zavzeli stališča, ne morejo biti opravičilo za premajhno aktivnost posameznikov. Ob izredno razvitem informiranju komunist ne more in ne sme čakati na stališče organizacije, ampak mora v skladu s cilji ZK aktivno delovati in se boriti za izvajanje njene politike.

Komunisti v Aeru smo si zadali vrsto nalog. Naj jih nekaj naštejemo:

— Preveriti je treba pripravljenost vsakega posameznika, člana ZK, za aktivno delo, kar pomeni idejno in akcijsko utrditev organizacije. Za to nalogo smo zadolžili komisijo za organiziranost in idejno rast ZK. Organizacija ZK se mora v decembru opredeliti do posameznih neaktivnih članov.

— Program dela bomo dopolnili z novimi aktualnimi nalogami s konkretno zadolžitvijo posameznih članov ZK.

— Komisija za organiziranost in idejno rast ZK bo pripravila delovni program, ki naj vsebuje načrt za usposabljanje članov ZK.

— Sekretariat naj prouči pripombe članov ZK na potek priprav za združitve Aera s papirnico v Radečah.

— Z ozirom na strukturo članstva v organizaciji moramo takoj storiti vse potrebno za sprejem novih članov v ZK in to predvsem mladih ter delavcev iz neposredne proizvodnje.

— Člane ZK je potrebno sproti seznanjati z vsemi aktualnimi problemi v podjetju. Ti se morajo angažirati pri tolmačenju ustavnih dopolnil.

Vse te naloge smo že pričeli izvajati. Zaradi posebne pomembnosti pa naj se dotaknem samo še ene:

Komunisti smo med drugim obravnavali uspešnost pri dogovarjanju o sodelovanju s papirnico v Radečah. Ugotovili smo, da priprave ne potekajo po pričakovanih. Zato smo se pismeno obrnili na radeške komuniste s prošnjo, da tudi oni ocenijo vzroke teh ugotovitev in nas o tem pismeno obvestijo. To naše pismo je vzpodbudilo tudi občinska komiteja v Celju in Laškem, da sta ob sodelovanju medobčinskega sveta ZK sklicala sestanek sekretarjev obeh osnovnih organizacij, ki je prinesel marsikaj koristnega. Med drugim smo izmenjali stališča do posameznih vprašanj, sprejeli pa smo tudi dogovor, da naj bi se sestala oba sekretariata in uskladila delo.

V decembru čaka organizacijo ZK pomembna naloga. Opredeliti se bo morala do odstranitve neaktivnih članov ZK, oceniti bo morala predloge in razpravo o vrednotenju delovnih mest in predlog pravilnika o delitvi osebnega dohodka, ki je sedaj v razpravi. Za ZK je pomembna opredelitev do najnižjega in najvišjega OD, razmerja med razredi, pa tudi dodatka iz naslova materialnih stroškov.

ZK se mora posebej zavzeti za hitrejši razvoj podjetja, povečanje materialnih dobrin, družbenega standarda in čimboljših medsebojnih odnosov. In ne nazadnje, zavzeti je treba stališče do poizkusov posameznikov, da bi razdiralno vplivali na razvoj samoupravnih in medsebojnih odnosov.

Tone Erjavec

Kaj je temeljna organizacija združenega dela?

Tudi v Aeru bomo v prihodnjem letu pristopili k uvajanju ustavnih dopolnil v našo delovno organizacijo. Zato smo se odločili, da vas vsaj v grobem seznanimo s tem, kaj sploh je temeljna organizacija združenega dela (TOZD) in kako smo si te TOZD zamislili pri nas.

V ta namen smo ponatisnili članek, objavljen v zadnji številki glasila mariborske METALNE — »NAŠA TOVARNA«. O tem, kako bomo pristopili k reševanju problemov v zvezi z uvajanjem TOZD v našo organizacijo, pa je nekaj besed napisal predsednik komisije za usklajitev ustavnih sprememb v Aeru — Tone Erjavec:

Ta pojem je opredeljen v dve točki XXI. ustavnega amandmaja, ki se glasi:

Temeljna organizacija združenega dela, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in središča družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in o drugih vprašanih svojega družbeno ekonomskega položaja.

Vsak del delovne organizacije (podjetja, zavodi), ki pomeni določeno celoto, v kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali delovni organizaciji in je lahko na tej podlagi samostojno izražen, imajo delavci pravico organizirati kot temeljno organizacijo združenega dela.

Z organiziranjem temeljne organizacije združenega dela v sestavi delovne organizacije, ali z njeno izločitvijo iz sestave delovne organizacije, se ne smejo kršiti pravice delovnih ljudi v drugih delih omenjene organizacije, niti interesi in pravice te organizacije kot celote, ki izhajajo iz medsebojne odvisnosti pri delu ali iz skupnega dela z združenimi sredstvi, in ne enostransko spreminjati medsebojne obveznosti.

Seveda je prvo konkretno vprašanje, ki se človeku pojavi, kakšne bodo TOZD v konkretni dnevni praksi. Osnovno pravilo je v resnici le eno samo. Delovnim ljudem morajo biti na ravni TOZD zagotovljene pravice, tj. da se naj v okviru TOZD ugotavlja in deli dohodek. Mišljen pa je seveda celokupni in ne samo osebni dohodek. To seveda ne pomeni, da bi naj ne zasledovali rezultatov dela po najrazličnejših »obračunskih enotah«, pač pa, da lahko poznamo tudi nižje organizme, kot pa je TOZD. Torej je notranja organizacija stvar delovne organizacije same in nikakor ne predpisov od zunaj. Ustavna dopolnila določajo le najosnovnejše pogoje za TOZD in pravice delovnih ljudi v njih.

Dosedanje oblike ekonomskih enot v nobenem primeru niso merila za oblikovanje TOZD. Te dosedanje oblike so umetno izločale poedine faze dela, ki so morda, le tehniško gledano, predstavljale zaključne celote. Tudi delitev dohodka po enotah je bila na osnovi prihrankov, vnaprej določenem pravilniku o osebnih dohodkih, planskih pokazateljih o izvršitvi načrta in podobno. Vsa ta merila so za TOZD neuporabne oblike dela oziroma signali, česa v TOZD ne smemo delati.

TOZD bi naj bila tehniško, organizacijsko in predvsem ekonomsko zaključena delovna celota. Čeprav ustrezno ni določen pojem, kaj je to »delovna enota«, pa splošno prevladuje mnenje, da je to takšna zaokrožena celota, ki je sposobna delovati na tržišču s perspektivo največjega obstoja in ne »muhe enodnevnice«.

Gospodarsko obračunsko gledano je pogoj za obstoj in ustanovitev TOZD, da lahko vrednotimo uspeh skupnega dela kot vrednost na trgu ali pa tudi v delovni organizaciji. Kaj pa tu pomeni pojem vrednosti?

Za vrednost, ki jo je samostojna TOZD dosegla s poslovanjem, je opredeljeno, da je to:

vrednost prodanega blaga, dohodki po pogodbi o združevanju sredstev poedinih TOZD za skupno poslovanje, obresti od posojenih sredstev, vrednost blaga lastne proizvodnje, itd. Seveda pa mora TOZD prevzeti tudi vse obveznosti, ki jih podjetje kot celota nosi nazven, kot so:

kreditni za obratna in osnovna sredstva z obrestmi vred, plačilo storitev, materiala, itd.

Če konkretno razmišljamo o ustanovitvi TOZD, potem imamo na voljo dve možnosti:

— cela delovna organizacija je TOZD

— delovna organizacija je razdeljena na več TOZD.

Prvi primer je jasen, v drugem pa imamo zopet dve možnosti:

— TOZD lahko samostojno nastopa na trgu (pravne osebe);

— TOZD nastopa samostojno le v okviru podjetja, nazven pa je podjetje ena celota. Pravno rečeno to pomeni, da je TOZD pravna oseba ali pa ni.

Ne glede na pravno obliko pa ima vsaka TOZD v svoji osnovi sledeče pravice:

— pravico do dohodka,

— pravico do lastnih sredstev,

— pravico do lastnih samoupravnih organov,

— samostojno odgovornost v notranjih odnosih in

— odgovornost do lastnega obstoja.

Nikdar ne smemo pozabiti, da TOZD ni samo skupek pravic, marveč predvsem skupek odgovornosti. Tu ni govora, kot v primeru ekonomskih enot, le o delitvi ustvarjenega viška, ki se deli kot osebni dohodek. Pri TOZD gre predvsem za odgovornost za ustvarjeni dohodek in šele na drugem mestu gre za njegovo delitev. Ta delitev pa naj poteka na ravni naračune pravice do delitve kateregakoli dohodka s strani tistega, ki ga je ustvaril in je zato tudi njegov lastnik — delovni človek.

Pri ustvarjanju TOZD pa v nobenem primeru ne smemo biti orientirani le na tiste pogoje o ustanovitvi TOZD, ki govore o tehnološko-organizacijsko-ekonomskih celotah ali o odgovornosti za ustvarjanje dohodka ali do delitve dohodka. Pri ustanavljanju neke TOZD veljajo enaki pogoji, kot pri ustanavljanju podjetij. O tem pa govori 125. člen temeljnega zakona o podjetjih, ki pravi: Podjetje se lahko ustanovi, če so podani ekonomski pogoji za njegovo delo in če so zagotovljena sredstva za njegovo ustanovitev in začetek dela.

Te določbe omenjene zahteve so uporabne tudi za ustanavljanje TOZD. Seveda pa to niso še vsi pogoji.

Nadaljnji pogoj za ustanovitev TOZD so jasni samoupravni akti, ki urejajo poslovanje v okviru same TOZD in med poedinimi TOZD. Eden od teh najvažnejših aktov je samoupravni sporazum o ustanovitvi in združevanju TOZD. Nekaj več besed o tem kasneje.

V šali rečeno je ves »vic« v denarju. Kdo ga lahko ustvarja in kdo ga lahko deli ter kdo odloča o njem. Ker delo in kapital ustvarja delovni človek s svojim delom, je tudi njegova neodtujljiva pravica, da odloča o njem in njegovi razporeditvi.

Če je delovna organizacija razdeljena v več TOZD, se logično postavi vprašanje, kako pa je s sredstvi (če jih je kaj) in obveznostmi. O tem govori zakon, ki pravi:

na organizacijo združenega dela podjetja, ki se izloči v samostojno podjetje ali pripoji k drugemu podjetju, se prenese del sredstev, pravic in obveznosti podjetja.

To je zakon, ki govori o podjetju kot celoti in o dezintegracijskih procesih. Vendar je ta zakon smiselno uporabljen pri ustanavljanju TOZD, pa čeprav te niso pravne osebe in čeprav ostanejo združene v enotnem podjetju. Konkretno bi to pomenilo, da TOZD prevzame v svoje upravljanje:

— delovna sredstva in inventar,

— del obrestnih sredstev,

— del amortizacijskih sredstev,

— del sredstev sklada skupne porabe,

— del obveznosti do bank in drugih upnikov.

Ugotavljanje dohodka mora biti speljano do bilance, ki jo vsaka TOZD ugotavlja povsem samostojno za svoje poslovanje.

Seveda pa lahko vse TOZD ustanovijo skupne sklade, ki jih za njih vodi lahko tudi tako imenovana **interna banka**. Poslovanje s temi skupnimi sredstvi je urejeno s pomočjo posebnega samoupravnega sporazuma.

Zlasti pa je nujno, da vse TOZD oblikujejo tak sklad solidarnosti, namenjen za sanacijo tiste TOZD, ki je iz katerihkoli razlogov v trenutno negativnem položaju. Razlogi za koriščenje tega sklada so lahko kakršnikoli, vendar prizadete TOZD ne odvezujejo naporov za razrešitev trenutnih težav.

Sredstva, uporabljena za sanacijo neke TOZD, dobljena iz tega skupnega sklada solidarnosti, pa je treba vračati tako, kot to določa sporazum o ustanovitvi skupnih skladov. Prav tako še bo verjetno treba usmeriti v skupno politiko investiranja s tem, da mora biti jasno, kdo in zakaj investira ter kdo daje sredstva in kako jih je treba vračati.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Kaj je temeljna organizacija združenega dela?

(Nadaljevanje s 6 strani)

Torej problemi niso majhni. Če jih bomo hoteli rešiti, bo še veliko dela, razmišljanj in dogovarjanj.

Vedno prisoten in nikoli dovolj jasno ter pravilno rešen je problem skupnih služb. V okviru delovne organizacije je treba jasno opredeliti njihov položaj že v samoupravnem dogovoru o združevanju. Ker skupne službe predstavljajo skupni interes, je treba rešiti njihov enakopravni položaj, do katerega imajo pravico, če ustvarijo s svojim delom svoj dohodek. Seveda pa ne morejo in ne smejo predstavljati osamosvojenega vrha podjetja. Skupne službe lahko kot celota predstavljajo svojo TOZD. Seveda pa je stvar vsake delovne organizacije posebej, da določi to vprašanje.

Kaj je skupna služba?

Običajno so to službe kot so kadrovska dejavnost, področje financ, komercialne, analize, itd. Kako oblikovati dohodek za te skupne službe, pa je še posebej občutljivo vprašanje. Možnih je več oblik, kot na primer:

- plačevanje v obliki provizije,
- participacija pri dohodku neposredno proizvodnih TOZD,
- cenik storitev, itd.

Problem skupnih služb bo naraščal z rastjo avtomatizacije, računalnih sistemov in podobno, ker bo tudi vedno bolj izginjala meja med pojmom skupne službe — neposredno proizvodno delo.

Poseben problem, ki nastaja z novimi ustavnimi določili pa je takoimenovano **minulo ali preteklo delo**. O tem se je že veliko pisalo in razpravljalo pa celo že tudi pretekalo. Že iz tega lahko razumemo, da je to precej zamotano vprašanje. Kakorkoli gledamo na omenjeni problem, je gotovo: **preteklo delo ne daje nikomur kakršnihkoli pravic do vloženih sredstev**. Gre za nekaj drugega, gre za pravico delovnega človeka, da uživa en del dohodka, ki se mu je odpovedal v korist akumulacije tj. drugače rečeno v korist delovne organizacije in s tem povečanega dohodka. Seveda pa bodo natančna merila zelo težko določljiva. Posebni dodatki na starost in delovno dobo (imamo jih tudi v Aeru) so nedvomno del deleža na preteklo delo. Vendar so ta merila zelo enostavna in gotovo ne ponazorujejo vsega, kar je pod pojmom **minulo delo** mišljeno. Merila, ki bi jih lahko uporabili za določanje deleža na preteklo delo so lahko:

- vlaganje v investicije,
- rast produktivnosti, ekonomičnosti, itd.
- raven gibanja osebnih dohodkov, itd.

Kaj pa prinaša samoupravni akt? Osnova vsem internim samoupravnim aktom je statut. Ob novi organiziranosti delovnih ljudi v osnovne proizvodne celice — TOZD izgubi statut svoj osnovni pomen. Namesto njega nastopa samoupravni sporazum o združevanju TOZD. Tak sporazum je osnova, na kateri lahko poedine TOZD grade svoja pravila. Namreč, šele ob sklenitvi sporazuma o združevanju se dogovorimo o medsebojni razdelitvi pra-

vic, dolžnosti in pristojnosti poedinih TOZD. Potrebnejši ostali akti pa so lahko enaki za vse TOZD če to skupni interes zahteva — ni pa nujno. Opozoriti pa moramo, da lahko vsaka TOZD bodisi da je ali ni pravna oseba, lahko brani svoje pravice, če je treba, tudi pred ustavnim sodiščem. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da se 15. člen ustave ni spremenil in ta pravi:

Delovna organizacija je samostojna in samoupravna organizacija. Delovna organizacija je pravna oseba in tem nosilec določenih pravic glede sredstev v družbeni lastnini, ki jih uporablja. Teh pravic delovni organizaciji ni mogoče vzeti in tudi ne omejiti, razen če to terja z zveznim zakonom določena splošna korist, vendar le po postopku, ki ga predpisuje ta zakon in proti ustrezni odškodnini.

Torej to pomeni, da je le tista delovna organizacija ali TOZD pravna oseba, ki predstavlja na tržišču celoto. Drugi, ki so v okviru takšne delovne organizacije lahko nastopajo samostojno, niso pa to že na osnovi ustave same. Drugače pa je s TOZD, ki niso pravne osebe, glede vprašanja odnosov »navznoter«. Takšne TOZD imajo neodtujljivo pravico — doseženo in določeno z ustavo in samoupravnim sporazumom.

Ustava ne določa kateri so tisti medsebojni odnosi TOZD oz. kakšne so pravice delavcev v območju neke TOZD. Osnovne pravice so začrtovane in jasne. Vendar si mora vsaka delovna organizacija sama natanko določiti kakšne so te stvari na njenem konkretnem področju. Z jugoslovanskega stališča gledano, se bodo verjetno pojavile organizacije zelo različnih oblik. Čas jih bo oblikoval dalje.

Kako pa v Aeru?

Posebna komisija delavskega sveta je obravnavala naše obveznosti do novih ustavnih dopolnil. Izdelala je okvirni program, v katerem si je zastavila te naloge:

— Organizacija podjetja mora biti taka, da bo omogočila nadaljevanje izgradnje samoupravljanja v smislu TOZD.

— Ugotavljanje stroškov bomo prenesli na stroškovna mesta, s čimer bomo zagotovili enega od osnovnih pogojev za ustanovitev TOZD. Na ta sistem preide podjetje s 1. 1. 1973.

— V kolektivu je treba organizirati pogovore o pomenu ustavnih dopolnil.

— Po oceni komisije obstajajo pri nas realni pogoji za ustanovitev treh TOZD: TOZD Kemije Celje, TOZD Kemije Šempeter in TOZD Grafike.

Pri tem pa ostane odprto vprašanje skupnih služb. Te so lahko samostojne TOZD, lahko pa se dogovorimo tudi za drugo, boljše obliko. Seveda se prav pri oblikovanju TOZD skupnih služb odpira največ vprašanj — od financiranja do same organiziranosti.

V tem trenutku predloga za samoupravni sporazum še nimamo. Prej moramo zagotoviti tako organiziranost v podjetju, ki nam bo omogočila vsebinsko uveljavitev ustavnih dopolnil. Komisija meni, da ji bo to uspelo do konca leta 1973.

Kljub organiziranju posebne razprave o vsebini ustavnih dopolnil na razširjeni seji DS smo opazili, da je še veliko nejasnosti, ki so prav gotovo posledica nerazumevanja TOZD. Gre za to, da mnogi zamenjujejo ustanovitev TOZD z odcepitvijo od podjetja. To seveda ni res. Uveljavljanje ustavnih dopolnil pomeni nadaljevanje razvoja in graditve samoupravnih odnosov in nadaljnji velik korak k dokončni dograditvi socialističnega sistema. Zato ne kaže z uvajanjem ustavnih dopolnil hiteti in biti pri tem površen. Nikakor pa ne smemo odlašati s pripravo pogojev za formiranje TOZD kot osnovnih samoupravnih celic, v katerih bo resnično prišel do izraza interes delovnih ljudi.

Zato je naloga vseh članov kolektiva, da trezno presodimo o našem nadaljnjem gospodarskem in samoupravnem razvoju, ki naj bo tak, da se bodo delovni ljudje počutili kot resnični ustvarjalci in samoupravljalci.

SMEH NI GREH

NERESNOST

»Kaj meniš o novi analitični oceni delovnih mest?«

»Ha, ha, ha...«

»No, resno mi odgovori.«

»Grr, grr, grr...«

»Ti pa sploh nisi resna. Pa te vseeno razumem.«

BLISKOVITI INTERVJU Z X:

»Kaj razumeš pod besedo »vitalnost«?

»MOJA PLAČA.«

»Kaj ti pomeni beseda Mini?«

»MOJA PLAČA V VREDNOSTNI PRIMERJAVI Z MENOJ.«

»In kaj razumeš pod »maks«?

»NEZADOVOLJSTVO V PODJETJU.«

S hitrimi koraki se bliža konec starega in z njim začetek novega leta. Med nami je mnogo tistih, ki z nestrpnostjo pričakujejo noč, ko se bo staro leto za vedno poslovilo in nam bo novo prineslo marsikaj lepega in zanimivega.

Poprosila sem nekaj sodelavcev za kratek razgovor o njihovih načrtih za silvestrovanje in željah v novem letu.

TONE SVETELŠEK, telefonist v obratu II. »Silvestroval bom v družbi ožjih prijateljev. Rad sem z ljudmi, ki jih poznam in nikakor ne bi želel pričakati novo leto v kakšni večji in nepoznani družbi. Nisem optimist, zaradi tega si tudi ne ustvarjam posebnih načrtov niti želja za prihodnje leto. Moram le to, da bi bil zdrav in da bi lahko svoje delo nemoteno opravljal.«

CVETKA REHAR, strojepiska v obratu II. »Z družino bomo novo leto pričakali doma. Glede želja za prihodnje leto pa le to, da jih je tako veliko, da bi mi prej zmanjkalo besed, predno bi jih vsaj pol naštel. Vsekakor pa želim, da bi bilo novo leto bolj uspešno, kakor je bilo letošnje.«

DANILO PAVLETIČ, vratar v obratu Cetis. »Sem že v tistih letih, ko se človek bolj odtuji od družbe in je rad sam z družino. Silvestrski večer bom preživel doma. Za prihodnje leto pa želim le, da bi bil zdrav. To je prvi pogoj za vse ostale želje.«

ALBINCA PODGORŠEK, obrat Cetis. »Verjetno bom silvestrovala na Celjski koči v družbi ožjih prijateljev. Silvestrske noči se zelo veselim, ker menim, da je to noč, ki jo vsakdo pričakuje z velikim veseljem in hrepenenjem. V novo leto bom stopila z velikimi željami, vendar zanje želim, da ostanejo moja skrivnost.«

IVAN ŠTOS, oddelek jasnita, obrat II. »Silvestrovanja so danes zelo draga, tako da si ga z družino ne moremo privoščiti. Želim, da bi bili v prihodnjem letu osebni dohodki vsaj tako visoki, da bi lahko živeli v mejah najnižje možne osnove današnjega življenja.«

ANITA ŽOHER, oddelek jasnita, obrat II. »Silvestrovala bom doma. V preostalih prazničnih dneh pa bom verjetno šla v hribe. Za prihodnje leto si želim le to, da bi bilo vsaj toliko uspešno, kakor je bilo letošnje.«

KOLAR NADJA, luknjačica IBM, obrat I. »S prijatelji bom silvestrski večer preživela v Zdravilišču v Rimskih Toplicah. Silvestrski večer je zame najlepši v celem letu. Vedno se rada spominjam prejšnjih silvestrovanj in upam, da se bom tudi letošnjega še dolgo rada spominjala. V prihodnjem letu želim, da bi bilo vse najlepše, v poslovnem, kakor tudi v zasebnem življenju.«

JOŽE GORIŠEK, ekspedit — obrat Cetis. »Posebnih načrtov za silvestrovanje nimam. Trenutno še ne vem, kje bom silvestroval, želim pa, da bi bilo silvestrovanje kar najbolj prijetno. V prihodnjem letu bi želel, da bi bili osebni dohodki vsaj malo večji, vsem sodelavcem pa želim srečno novo leto.«

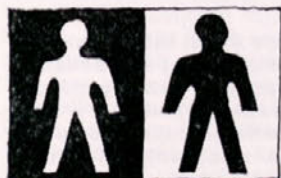

ALBINA CIZEJ, obrat Šempeter. »Silvestrovala bom v družbi prijateljev v Šempetru. Za prihodnje leto imam le eno veliko željo, da bi mi izredno šolanje čim uspešneje potekalo in da bi lahko spoznala delo v pisarni. To bi mi bilo pri mojem nadaljnjem študiju v veliko pomoč.«

MIRAN STVARNIK, knjigoveznica — obrat Cetis. »Danes še ne vem, kje bom silvestroval, kajti o tem ne razmišljam preveč. Za prihodnje leto želim, da bi bilo vse najlepše in da ne bi bilo toliko trenj v podjetju.«

Vsem sodelavcem želimo tudi mi čim lepše silvestrovanje in dosti uspehov v novem letu.

PREDSTAVLJAMO VAM

Tokrat smo obiskali oddelke klišarne na Trgu V. kongresa. V tem oddelku je zaposlenih veliko ljudi, ki opravljajo celo vrsto poklicov. Med drugim so tukaj reprofotografiji, kemigrafiji, fotostavci, retušerji, montažerji, izdelovalci nylonprint in offset plošč, jedkarji in mnogi drugi. Iz celega spektra poklicov in ljudi smo izbrali tri, ki so nam povedali marsikaj zanimivega o svojem oddelku in delu, ki ga opravljajo. Takole so govorili:

Oddelke je bil prvotno namenjen izključno izdelovanju klišejev. Sčasoma pa se je razširil in dobil, zaradi uvajanja novih tehnik tiska, vrsto novih nalog z novimi poklici. Za vsakega od teh je posebej določen prostor in pri delu potrebne aparature. Prav zaradi prostorov pa se vedno znova pojavljajo problemi.

DANILO HERMAN je fotostavec. Njegovo delovno področje zajema v grobem pripravljanje tiskovin za nylonprint in klasične obrazce. »Rokopis, ki ga je obdelala tehnološka služba, obdelujem na temi filma. Najprej naredim izračun vsake tabele, včasih pa moram obrazce tudi samostojno oblikovati. Na diatype postavim besedilo

Danilo Herman

in določim debelino črt na formtype. Na film zrišem tiskovino. Po običajnem fotografskem postopku film razvijemo in pozitiv z nalepljenim besedilom preslikamo na jasnit papir. Tako dobimo jasnit kopijo. To pošljemo stranki v korekturo. Ko nam jo vrnejo, je pripravljena za nadaljnji postopek.«

BRANKO LESKOVŠEK, ali kakor ga kličejo dobri prijatelji, Luka, je fotograf. Ko sem ga poprosila za razgovor, mi je svoje delo opisal takole: »Original, ki nam ga pošlje stranka, vložimo v prednji del kamere, ki je v ateljeju. Nastavljanje originala in osvetljevanje filma se opravi na drugi strani kamere, ki je v temnici. Ko original nastavimo na zaželeno velikost, vložimo film in ga osvetlimo z ekspozicijo, ki jo moramo prilagoditi originalu in filmu na katerega slikamo. Osvetljeni film nato razvijemo. To je vrsta reproduciranja črtnih predlog. Reproduciranje fotografij poteka nekoliko drugače. Med objektiv in film vložimo v rastersko mrežo, s pomočjo katere dobimo na filmu fotografijo, sestavljeno iz samih pikic. Zaradi različne velikosti teh pik dobimo večtonski negativ. V primeru bar-

Branko Leskovšek

vne in diapozitivne fotografije pa je postopek še bolj zapleten. S pomočjo montiranja je treba narediti barvne izvlečke, ki jih nato kontaktno rastrira-

mo. To delo je zelo zahtevno in zanj porabimo mnogo več časa kot za ostala.«

TONE GOLAVŠEK opravlja eno zadnjih faz dela — jedkanje. Svoje delo mi je opisal v nekaj stavkih. »Svoje delo opravljam z jedkalnim strojem.

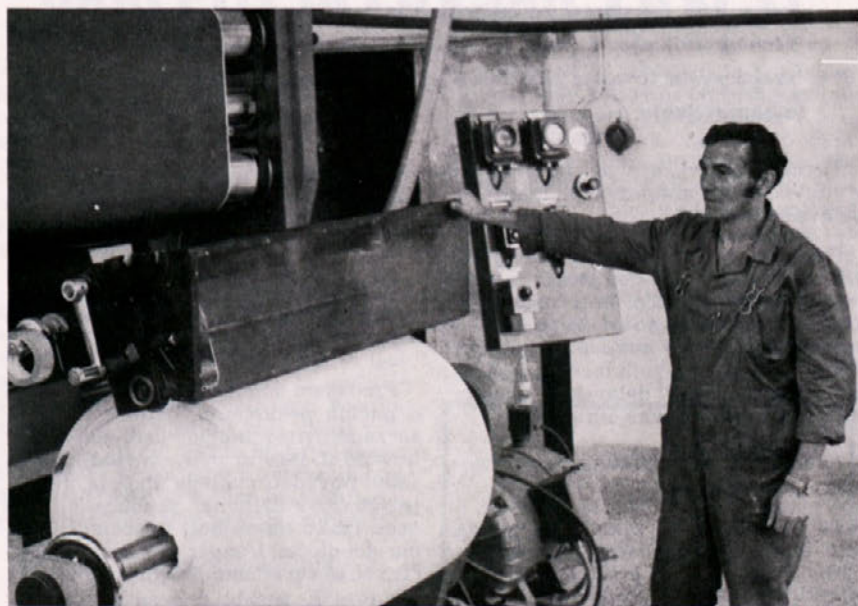

Tone Golavšek

Klišeje jedkam po najnovejši enostopenjski metodi. Ta delovni postopek je zelo drag, zajema pa več faz dela. Ena od teh je kovinska retuša na cinkovi plošči. Naslednji postopek je razmostitev in minimalno najedkanje v solitni kislini. S tem se konča priprava pred jedkanjem v enostopenjskem stroju, kjer kliše jedkamo 20 minut. V času jedkanja se poglubi za 1,3 milimetra, kar zagotavlja kvaliteten knjigotisk. Več o svojem delu ne bi govoril. Naj povem le še to, da naše delo ni lahko in da zahteva vso natančnost in prisotnost, če želimo dobiti pozitivne zaključke. Prepričan pa sem, da je bil rezultat našega dela vselej pozitiven.«

Tako so povedali fantje iz klišarne. Njihovo pripovedovanje je bilo sicer precej zadržano, jasno pa so povedali, da je njihovo delo polno natančnosti, skrajne prisotnosti in nenehne prizadevnosti za čim večjimi delovnimi uspehi. Prav to pa je danes naš glavni cilj.

Angelca Drobne

Po velikih težavah v prvi polovici leta je v Šempetru končno nemoteno stekla proizvodnja kontakt papirja

V PRIHODNJE DRUGAČE

VEČ CENENIH STANOVANJ – MANJ KREDITOV

Stanovanjska problematika je gotovo ena najhujših za vsako podjetje. Zato nas je ob koncu leta zanimalo, kako bo s to stvarjo v prihodnje. V časopisih namreč veliko pišejo o spremembah v stanovanjski politiki. Predsednika našega odbora za stanovanjske zadeve, tovariša Franca Perca smo poprosili za kratek razgovor.

Tovariš Perc, kako ste zadovoljni z delom odbora v letošnjem letu, koliko stanovanjskih problemov ste rešili in kako je bilo s krediti?

Naj že v začetku povem, da delo odbora ni bilo lahko, saj sta po združitvi Aera in Cetisa ostali odboru kar dve prioritetni listi, po katerih je odbor moral reševati stanovanjske probleme. »Podedovali« smo precej nerešenih sklepov starih samoupravnih organov. Odbor je obravnaval nekaj nad 70 prošenj in po kriterijih novega pravilnika, upoštevajoč obe prioritetni listi, razdelil 7 stanovanj, s čemer je rešil 13 stanovanjskih problemov, saj je izvršil tudi šest preselitev. Povem naj, da je vse več prosilcev za preselitve, kar je krivda nekdanjega stanovanjskega odbora Aera, ki se je pri nakupu odločal predvsem za stanovanja z majhno kvadraturo. Tako tudi tri- in veččlanske družine stanujejo v stanovanjih z 29 m² površine.

Kako bo z delom odbora v prihodnjem letu? Slišali smo smo, da bo v politiki odbora precej sprememb.

Res je, tudi politika stanovanjskega odbora se bo v prihodnjem letu pre-

cej spremenila. Trenutno iščemo novih poti, po katerih bi najlažje prišli do stanovanj. Navezali smo stike z več podjetji, s katerimi bi šli v sofinanciranje pri nakupu stanovanj. Uspelo nam je že s Klimo in Zlatarno, pogovarjamo pa se še z Železarno v Štoreh, EMO, skupščino občine in stanovanjskim podjetjem. Odbor je zelo zaskrbljen, kdaj bo vseljivih 25 stanovanj, ki jih je podjetje kupilo. Se vedno namreč niso rešene stvari v zvezi z lokacijo naročenega stanovanjskega bloka. Upamo pa, da bomo s temi stanovanji razpolagali do konca 1973.

Kako pa je s krediti za individualne gradnje? Bo tudi tu kaj sprememb?

V letošnjem letu je odbor razpolagal s 700.000 dinarji za kreditiranje individualnih gradenj. Rešili smo skoraj vse prošnje, saj smo tistim prosilcem, ki so prosili za večje vsote, razdelili kredit na dve leti.

Kako pa v prihodnje?

V politiki kreditiranja individualnih gradenj se bomo oprijeli novih smernic. Držali se bomo načela o investi-

ranju v najbolj koristne in najbolj poceni gradnje. Individualnih gradenj ne bomo več podpirali v taki meri kot doslej.

Tega se bomo držali tudi pri nakupu novih stanovanj. Skupaj s še nekaterimi celjskimi podjetji bomo poizkusili vplivati na gradbena podjetja v želji, da bi ta pospešila gradnjo tako imenovanih cenениh stanovanj. Pri teh ne gre za manjšo stanovanjsko površino, gre le za to, da obsojamo težnje po razkošnosti in modernosti za vsako ceno. Ne gre za osiromašenje stanovanj, gre za stanovanja, grajena v racionalnem slogu brez modnih muh.

Pred odborom za stanovanjska vprašanja stoji torej veliko zahtevnih nalog. Veseli pa smo, da se zahtevnosti svojega dela zavedajo in z odprtimi očmi in jasno zastavljenimi cilji stopajo v novo leto.

OKREPITI DELAVSKO ZAVEST

Izteka se staro leto, leto, ki je tudi za AERO prineslo veliko novega, leto, v katerem se je izredno razmahnilo samoupravljanje. Prav samoupravljanje je tema današnjega intervjuja. Predsednika delavskega sveta tovariša Martina Stojana smo povprašali to in ono o samoupravljanju.

Tovariš Stojan, kaj vam pomeni delo v najvišjem samoupravnem telesu — delavskem svetu?

Povedati moram, da sem tokrat prvič član samoupravnega telesa in sem tako svoje delo pričel brez vsakih izkušenj. Zame osebno je to precejšen napor, saj se je z novo organizacijo, vrednotenjem delovnih mest in podobnim pojavila pred delavskim svetom cela vrsta najzahtevnejših nalog.

Kako je s samoupravljanjem v našem kolektivu?

Za marsikoga je bilo novo to, da smo dali velik poudarek samoupravljanju. Pojavili so se problemi, saj smo pričeli odločati na drugačen, bolj human in pravičen način. Naj opozorim na to, da v okviru delavskega sveta deluje in intenzivno dela kakih 12 ko-

misij in odborov. Njihovo delo in delo strokovnih služb nam je olajšalo marsikatero odločitev. O uspešnosti dela DS pa naj sodi kolektiv.

Kaj po vašem mnenju predstavlja samoupravljanje za delavca v proizvodnji?

Predvsem soodločanje pri sklepanju o načinu poslovanja, delitve, ukrepah za zagotovitev boljših delovnih uspehov itd. Danes ni ovir, da ljudje ne bi smeli povedati svojega mnenja, veliko je zborov delovne skupnosti, kjer vsak lahko na najbolj neposreden način soodloča. Vendar me moti nekaj. Preveč se zavedamo svojih samoupravnih pravic, pozablamo pa na dolžnosti, ki se s krepitvijo pravic večajo.

(Nadaljevanje na 11. strani)

NEKAJ MISLI OB TITOVEM PISMU

Ni ga pravega komunista v naši družbi, ki se ne bi razveselil aktivnosti, ki je zavladovala pri nas po pismu tovariša Tita in Izvršnega biroja ZK. Po dolgih letih smo spet dobili občutek enotnosti, spet se zavedamo nalog, ki nas čakajo, ponovno imamo jasno zastavljene cilje. Ob pismu smo se vsi zamislili, kot se že dolgo ob nobeni akciji v družbi nismo. Prav je tako!

Nekaj tovarišev - komunistov sem povprašala, kaj zanje pomeni Titovo pismo. To niso osamljene misli; tako kot oni, razmišlja danes večina komunistov v Jugoslaviji: »Kje so naše naloge, kje lahko takoj in največ naredimo?«

Glavan Cveto: »Pismo Izvršnega biroja in tovariša Tita je po mojem mnenju prišlo zadnji trenutek in postavilo stvari na pravo mesto. Pred pismom komunistov skoraj ni bilo opaziti. Delavec - komunist se po svoji aktivnosti pogosto ni ločil od ostalih sodelavcev. Njegova osnovna dolžnost naj bi bila ideološko delovanje, vendar to ni imelo nič skupnega s problemi v podjetju. Kritika in samokritika, kot najmočnejše orožje ZK, je bila nezaželena. To smo opazili tako pri komunistih v proizvodnji, ki se niso upali oglašati, še bolj pa pri odgovornih tovariših, saj za svoje napake niso odgovarjali članstvu. Včasih sem imel občutek, da je sindikat aktivnejši od ZK.

Danes sem prepričan, da bomo stare napake odpravili in da si bo ZK ponovno pridobila zaupanje članov, pa tudi nečlanov. Poudarjam, da morajo v smislu pisma delovati najprej vsi odgovorni v podjetju in s svojim osebnim vzgledom vplivati na ostale člane kolektiva. Najpomembnejše je, da smo vsi člani ZK dobro seznanjeni z vsemi problemi v podjetju, saj bomo le tako lahko uspešno delovali.

Predvsem pa mora med komunisti spet zavladati tovarištvo in občutek odgovornosti, ne le do kolektiva, temveč tudi do ZK. Več pozornosti moramo dati sprejemu novih, mladih članov v naše vrste. Partijo pa moramo očistiti ljudi, ki delujejo proti njej in njenim načelom.

Bogadi Franjo: »V naši družbi se je v zadnjem času nabralo toliko nepravilnosti, da je bil že skrajni čas, da je prišlo do odločnejših ukrepov. Sam, kot posameznik, nimam možnosti bistvenega vpliva na izvrševanje nalog, ki nam jih zadaja pismo. Menim, da lahko akcija v celoti uspe le, če bomo vsi komunisti resno in odgovorno prišli za delo. Za naš kolektiv je značilno, da nima finančnih težav, kar pa še ne pomeni, da problemov ni. Tareje nas zlasti slabi odnosi, ki so, po moje, posledica premajhnega kontaktiranja nadrejenih s podrejenimi. Neposredni proizvajalci imamo včasih vtis, da naši predlogi in prizadevanja kolektivu niso potrebna. Razen tega se premalo pogovarjamo s člani delavskega sveta, tako da naši predstavniki v najvišjem samoupravnem telesu glasujejo le no svoji lastni presoji. Menim, da kot komunist-samoupravljalec nimam ena-

kih možnosti dela v organizaciji ZK, kot jih imajo tovariši na odgovornejših delovnih mestih. To pa je treba popraviti!«

Anita Žohar: »Po pismu smo povsod sklicali sestanke, ki so izrazili akciji ZK vso podporo. Če je bilo potrebno le takšno pismo, da smo se prebudili, se moramo zavedati, da je treba, če hočemo za vedno odpraviti anomalije, kakršnih smo bili vajeni doslej, vse sklepe dosledno uresničevati. Med komunisti je dosti takšnih, ki so le številke v seznamih. Takim v naših vrstah ni prostora — izključiti jih je treba. Med komunisti v Aeru je zelo malo mladih, pa še tisti, ki so, so zvečine neaktivni in slabo zastopajo načela ZK. Odgovornost za tako stanje po mojem mnenju nosi predvsem sekretariat ZK. Premalo smo skrbeli za moralno in idejno-politično usposabljanje komunistov, predvsem mladih. Upam, da bo kmalu bolje. Komisija za organiziranost in idejno rast ZK že pripravlja seminarje za idejno-politično usposabljanje komunistov. Komunisti bodo tako bolje spoznali pomen samo-

upravljanja, ustavnih dopolnil in ne nazadnje organizacije podjetja. Upam tudi, da bomo že v prihodnjem letu sprejeli v naše vrste nove člane, ki bodo komunisti v pravem pomenu besede, predvsem pa pričakujem, da bodo postali komunisti tudi delavci iz proizvodnje, saj je teh sedaj malo. Prav oni pa morajo tvoriti bazo, iz katere bo ZK lahko črpala nove kadre.«

Miran inq. Mejak: »Pismo Tita in izvršnega biroja je resno opozorilo, da morajo člani ZK delovati v okviru programa in se boriti proti vsem deformacijam v naši družbi. Po drugi strani pa pomeni za vse občane Jugoslavije, da morajo vztrajati na svojih samoupravnih pravicah, ki jim jih daje ustava. Istočasno pomeni pismo odločen obračun z vsemi birokratskimi, tehnokratskimi in antisamoupravnimi silami, ki so se vrinile v našo družbo. Pismo ne izvzema nobene delovne organizacije, saj nima značaja kampanje, ampak ima trajno vrednost. Nekaterih stvari smo se lotili tudi drugih manj uspešno, vendar je ostalo še veliko dela. Pri uvedbi ustavnih dopolnil v našo delovno organizacijo smo šele v prvi fazi pripravi, ogromno moramo storiti za izboljšanje odnosov v kolektivu, vodstveni kadri se morajo v proizvodnji močneje uveljaviti, se približati delavcu in si pridobiti njegovega zaupanja, delavci pa morajo biti aktivnejši v dajanju konstruktivnih predlogov. V podjetju imamo vse preveč »gledalcev« in »opazovalcev«, veliko premaio pa je aktivnih ustvarjalcev. Skupna naloga vseh članov ZK je v tem, da pripomorejo k temu, da vsak član kolektiva postane tudi sam ustvarjalec in samoupravljalec.«

Dora Rovere

OKREPITI DELAVSKO ZAVEST

(Nadaljevanje z 10. strani)

Eno izhaja iz drugega. Značilen primer takega napačnega razumevanja je nedavna prekinitev dela.

Kaj bi morali storiti, da do podobnih nesporazumov ne bi prihajalo? Kako delavca najbolje usposobiti za samoupravljanje?

Osnovno načelo pri graditvi našega samoupravljanja je krepitev delavske zavesti. Potrebno je, da se najprej zavedamo dolžnosti do dela, reda in izobraževanja v strokovnem in političnem smislu in to v večji meri kot doslej. S tem pa nam bo tudi obseg pravic postal jasen. Vse to bo pripomoglo k boljšim medsebojnim odnosom, redu, storilnosti in s tem boljšemu gospodarskemu uspehu našega podjetja.

Ste s svojim delom zadovoljni?

Sem, čeprav je bil začetek težak. Ne vem, če bi zmozel brez izdatne pomoči komisij, odborov in služb. Res sem zadovoljen z njihovim delom in prav

to priložnost bi izkoristil in se jim za njihovo delo zahvalil. Občasno me sicer moja dolžnost predsednika DS ovira pri rednem delu, saj veliko časa zamudim na sejah. Prepričan sem, da bo moj naslednik imel lažje delo. Moje je pričelo ravno v obdobju največjih sprememb v samoupravljanju in poslovni politiki. Danes je vse večje breme odločanja na naših ramah, mi smo tisti, ki odločamo. In to breme je kljub svoji teži prijetno, saj se zavedamo, da delamo v dobro nas vseh.

-sb-

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob smrti moje mame darovali cvetje in mi izrazili sožalje — iskrena zahvala!

Jakulin Marica

Vedno bo tako

Bil je lep zimski dan. Aleš in Lučka sta se, kljub temu, da je snežilo, sprehajala po parku. Rada sta bila skupaj in vselej jima je bilo lepo. Tiho sta prepevala neko popevko. Aleš je Lučki podstavil nogo in štrbunknila je v sneg. Preklinjajoč kot kakšen star mornar se je pobirala. Aleša je kar lomilo od smeha. A še predno se je zavedel, je že ležal v vsej svoji prekrasni dolžini v snegu. Sunila ga je tako iznenada, da se ni utegnil ubraniti.

Rada sta se prerivala in zbadala. To je bil vsakdanji del njune velike ljubezni. S tesnim objemom sta sklenila premirje.

»Veš kaj, ljubi. Rada te imam. Povej mi no, koliko lepih otrok bova imela?«

»Kakšnih šest«, je med smehom odgovoril, »tri dečke in tri deklice. Vsi bodo strašansko lepi. Imeli bodo čudovito stanovanje. Tu v parku bo. Pozimi bova postavila eskimski iglu, poleti lep oranžen šotor. V veliki slogi bomo živeli do konca dni.«

»Kaj? Nočem stanovati v igluju. Sam veš, da me neprestano zebe v noge. Razen tega v takšnem stanovanju ne moreš nositi copat in gledati barvne televizije.«

»Grozno! Kako nesrečen sem! Moja ljuba je strašna! Od mene zahteva veliko ljubezni, ima pa taka buržoazna nagnjenja. Zenske z buržoaznimi nagnjenji, ženske, ki ljubijo Bacha in Tolstoj se mi res ne zde normalne.«

Gledal jo je, kako se je zmrdovala in pričakoval je kľofuto. To ga je veselilo. Neprestano sta drug pred drugim igrala jezo, saj ju je to tako zelo zabavalo.

Nadaljeval je: »Razen tega ima tako grozen žargon in za bodočo intelektualko res nemogoče obnašanje.«

Čakal je, kdaj bo prišlo do eksplozije. Ona pa nič! Ogledovala si je lep,

zasnežen grm, kot da je ne vem katero čudo narave.

»Ja, kaj pa tako gledaš?«

»Grm!«

»Zakaj?«

»Ker je lep, ti si pa neresen. Pri vsej moji lepoti in inteligenci bi živel z mano in čudovitimi šestimi otroki v šotoru. Ph. Odpuščen si! Raje si poiščem kakega buržuja.«

Z dolgimi koraki je odšla po poti naprej. Aleš ji ni sledil. Resna, a s smejočimi očmi se je ozrla in vprašujoče pogledala v resni Alešev obraz.

»Draga, tako rad te imam, pa se mi vendar včasih zazdi, da morda nisva dovolj zrela za srečo, ki nama jo daje ljubezen.«

Ob nenadni spremembi v razpoloženju je presenečeno obstala.

»Zakaj naj bi bila resna? Mar misliš, da je ljubezen resna že če se držiš resno? Tisti, ki v svoji ljubezni tožijo o bolečinah, ki jih povzroča, ne znajo govoriti o drugem kot o svojih težavah. Zato se ti zde resni. Ne, tako je preklavrno. Ni, da bi vedno delal iz problemov tragedije. Problemi so lahko tudi smešni! In midva se prav zato, ker znava na probleme gledati s smešne strani, prav lepo imava. Mar ni tako?«

Objel jo je, tesno jo je objel in počasi sta odšla naprej.

»Kaj bi me res čisto preprosto doslovila zaradi kakega buržuja? Lepo, lepo! Ti ni jasno, da bi te za tako dejanje poslali Kitajci na prevzgojo in plela bi krompir.«

»Krompir se ne pleje, modrijan, okopava se!«

»To splo ni pomembno! Pomembna je prevzgoja!«

Zasmejala se je. Zaradi takih pogovorov jima je lepo. Pa še objeta čez pas sta lahko. Oklenila se ga je in si zaželela, da bi bilo vedno tako. P. R.

OV OSEBNE VESTI

7. XI. je odšla v zasluženi pokoj MARA BUKOVEC, tiskalka matric in kašerka. Tovarišica Mara se je rodila 6. avgusta v Celju. Med vojno so jo odpeljali na prisilno delo v Nemčijo, po vojni pa je bila zaposlena v raznih delovnih organizacijah na območju Celja. V Aero je prišla 6. IV. 1953 in pri nas ostala vse do svoje upokojitve. Bila je pridna delavka, aktivna članica ZK, delovala pa je tudi v samoupravnih organih podjetja. Po nesreči, ki jo je imela, je pričela delati s skrajšanim delovnim časom, vse do novembra, ko se je odločila, da se upokoji. Tovarišica Bukovec, v novem letu vam želimo veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva.

NEŽKA KRIVEC je odšla v pokoj 10. novembra. Pri nas se je zaposlila kot adjusterka pigmentnih barv novembra 1956. leta, vendar je morala, zaradi družinskih razmer in skrbi za nedorasle otroke, svoje delovno razmerje večkrat prekiniti. Ko se je vse uredilo, se je vedno vračala nazaj v Aero. Po dvanajstih letih trdega dela se je odločila, da odide v zaslužni pokoj. Tudi njej želimo v novem letu čim manj skrbi in predvsem veliko sreče.

ANTONIJA BREZAK je odšla v pokoj že oktobra, stara 51 let. V naše podjetje je prišla šele leta 1962, že pred in še zlasti po vojni pa je bila zaposlena v celi vrsti delovnih organizacij v Celju in njegovi okolici. V našem kolektivu je opravljala delo adjusterke Aero srebra. Bila je pridna in prizadevna delavka. Tudi tovarišici Tončki želimo, da bi bila še dolgo zdrava in zadovoljna, v novem letu pa veliko sreče.

Solza njenega življenja

Spominja se, od takrat je že dolgo, ko sta se spoznala. Dan, mesec, leto? Ne, minila so leta, da, 15 let je minilo od takrat.

Komaj 19 let ji je bilo in od življenja ni pričakovala ničesar več. Bila je obupana nad življenjem, bila je velik pesimist. Prepričeval jo je, da ne živi prave mladosti, da so njena besedičenja in dejanja zgrešena. Vselej ji je trdil, da ni ubrala pravo pot, pot življenja...

Ona pa je trdila svoje in večkrat sta se prav zaradi njenega prepričanja prepirala.

Ko sta se razšla, rekel ji je namreč, da je bolje tako, čeprav, da mu je zelo težko in da se je bo vedno rad spominjal, je vedela, da mu je bilo zelo težko. Tudi njej. Čestokrat je mislila nanj, a zavedala se je, da ni poti vrnitve.

Še kasneje, kadar sta se srečala, ji je zatrjeval, da bo tudi ona srečna, da bo ljubljena in da bo ljubila. »Ko bova stara ti 30 let, jaz pa 40, boš vedela, da sem imel prav«, ji je večkrat rekel.

Pred dnevi je praznovala 35. rojstni dan. Sama je bila. V teh 15 letih se je marsikaj spremenilo. On in Ona. Oba. Oženil se je, ima družino. Srečen je, ve, da je zelo srečen. Ob njunih srečanjih jo globoko pogleda v oči in nikakor ne more razumeti, da so minila dolga leta, da je še vedno sama.

Nekoč, pred leti ji je povedal, da se bo oženil. Ni vedela, čemu ji je prišel povedati, kajti zelo jo je prizadelo. Vedela je, da je bila prizadeta od ljubosumnosti. Da, še vedno je upala, da se bosta zopet ljubila. »Hudo mi je zate, tako zelo si dobra, iskrena in nežna. Ti si zaslužiš dobrega fanta, ljubečega moža. Sama veš, kako zelo sem te ljubil in tudi danes čutim nekaj glob-

ljega zate. A čas je prinesel svoje. Življenje teče dalje. Prosim te, da me razumeš in da ostaneva še vnaprej dobra prijatelja«, ji je rekel.

Zares sta ostala dobra prijatelja. Večkrat jo obišče z družino in ona si prizadeva, da je vedno nasmejana in srečnega obraza. In ko odhajajo joče. Njeno življenje je ena sama solza, v kateri se utaplja, uničuje in želi, da bi se ta solza povečala in jo za vedno potegnili v svojo sredo. Zaveda se, da bo šele takrat srečna, kajti njeno življenje je le želja po lastnem uničevanju.

Angelca Drobne

ZAHVALA

Zahvaljujem se svojim sodelavkam za tako lepo darilo, ki so mi ga poklonile ob odhodu v pokoj.

Krivec Nežika

ČVEKAČ

"Miha, s čim se ukvarjaš zadnje čase?"
 "Z višjo matematiko. Študiram namreč,
 kako bi iz osebnih dohodkov minus in
 minus dobil plus?"

O auru so pisati!

„Aero“ na tujem ^{„DELO“} V AERU ^{„DEL“} ^{„INVITEDNIK“} USPEŠNO Aero: pomagaj si sam

V Aera, kolektivni, ki šteje članov že 1092 zaposlenih in ki te leta vodi med poslovno najuspešnejša podjetja občine, obine, se je sestrupravni odbor in predstojateljnost poslovanja po petih šestih mesecih letnega leta.

Z nadnaravnimi predstavami se predstavnik »Aleris« na trgu resno pogovarja o možnosti dobave dela v papirni industriji: na Madžarskem bi »Aleris« odjel konjugirajo skladišče na svojo proizvodno, izdelovali pa naj bi tudi pocuposabljanju predstavljenih podjetij za tovarno proizvodnjo (konjugirajo) (surovine trakov ipd). Trejstina prodaja celjskega kmeti na in gradnja industrija na Madžarsko prejemajo jasno papir (papir za razpisovalni

Povprekavale je tudi po neuspehih drugih proizvajalcev, na katere bi umajo v celjski tovarni izdelane proizvodnje, zmogljivosti. Prej mladec vanga trdila, si bo v januarjem prihodnjega leta postalo tudi napram jugoslovski konvertibilna, si bo skoraj usti pot za svoje proizvode tudi v druge zahodne evropske države.

FRANJO KRIVAC

ustavima dobodak je...
...staviti desetih stari...
...ljud, a tem pa je za...
...stavke naš predvidevanj...
...za 10-ostotkov višji kot...
...ustan obdobju lanskega leta...
...To je lep uspeh, če posebej...
...če imamo pred očmi letni...
...gospodarske namere, v ka...
...terih se je kolektiv ustrel...
...varnih nadstavitvah. Gene...
...novih proizvedov so namre...
...mizirali, zato se je podra...
...tudi, reprodukcijski materijal...
...ki v Aero prihaja večinoma...
...uvosa. Vse to je povzročilo...
...neizpolnjen interes strokov...

On tom pa je treća i poslednja prilagoditi se vama.

«Kako vam je uspevalo?»

«Kupovao je po malo uspele zadržati u poslu, ali sam ga ostavio. Poslednji uspeh podržati premoću in drugu vodu si premoću na ta način. Ako mu premoću prošao sredstva tek obratiti odlikovni strokov na njegov nivo. Tada ne napor podjela brez ture en ne bado mogli

Prodano — neplačano
Kam bi pa šli, ...

**Novi proizvodi,
razširjena izbira**

V salamu s mesninami, izvajan so v proizvodnji tudi nadaljnje korake: trstiče se skrajša, poslaže na vrsto kontakta (papir), se upravlja za tiskanje rancev. Tiskani in ustrezno impregnirani so zašiti

[illegible]

SKUPNA KOMISIJA

LJUBLJANSKI
DNEVNIK
SIJA AERA IN RADESKE
IOTRNA
RUŽITEV

Kar je vnosno podjetje iz evropske države, da ne bi ustvarilo konkurenčne prednosti, se 7 odstotkov višje akumulacije kot v prejšnji polovici lanskega leta. Skladni podjetja so na 13 odstotkov nad predvidenimi, prav tako tudi omenjeni dohodki, ki predvidevajo zmanjšanje na 12 odstotkov.

PAPIRNICE poslej razveseljujejo, ki kažejo, da se splošno prebija na najnižjo raven v skrajni nezmožnosti - gospodarski načrti presegajo tujca kar na 18 odstotkov.

skali. Akumulacija je
tudi v 1. polletju ino-
kar v redu, a podrazu-
meva v škodi akmu-
lacija. Naka paco-
tustve akumulacije
ne drisi, karso v
razvoju tehnologije
Za letnje opaz
ne se veje "akumu-

za administrativna i birokratska kupnja. Se vedno (ima) 20 milijonov dinarjev dnevno nad 3 mesece. Izlaganje s plačilom se hoji nerazumljivo, ker za partnerje, ki imajo blago sposti prodaja. A protislovja je še takšno, da isti dolgim neproduktivnosti na računem ali, saj si lahko na tju največkrat privo-

neke vama koje su u dru-
zinstvu sa
moje papire. Jalića je
kila tuđe protivodnja ti-
sa športno stavo. 5 tu-
druga protivodnja bode
gre u tebišodnja kintu-
ne naprave u obratu ne
diti u obrascu carije da
ili i ovaj prvi fun-
Možda su povelili fun-
biro samoslopnja stitit
pri 93 nov. izredno
dobitni obrat. 31 je sa

DELO AERO: stanovati ceneje

končala z delom. V
združitev obeh podjetij
kratkem obravnavali s

Združitev bi pre-
prinesla Papirnici iz
možnosti hitrejšega ra-
za Aero pa zagotoviti
rovnike osnove. V
nem podjetju bi Pap-
do leta 1980 2,5-krat
čala obseg prodajanja.
celotni dohodek bi t-
znal 170 milijonov
jev. Da bi to dosegli, bi
ba nabaviti še en pa-
stroj in razširiti ener-
gije.
Rast Aero bi bila v
obdobju nekoliko poča-

Načelnik Agencije za Aero-
nautiku poručilo ugovajati, i
tj. smatratu. Poručilo komisij
samopravnosti. Orogo obih pod

SEDEŽ ZDRUŽENJE

NOJNA PRIP

[illegible][illegible][illegible]

PLANINCI O SVOJEM DELU

Planinska sekcija je ena najaktivnejših v našem podjetju. Vsako leto organizira celo vrsto izletov, ki se jih vedno udeleži veliko ljubiteljev starih očakov. Prihodnje leto bo za naše planince še posebej pomembno. Praznovali bodo desetletnico obstoja svoje sekcije, desetletnico uspešnega dela. Zato je prav, da že danes spregovorimo nekaj besed o njihovih načrtih v prihodnjem letu.

Za prihodnje leto so planinci v našem podjetju pripravili vrsto zanimivih izletov, s katerimi bodo proslavili deseto obletnico delovanja. Najzanimivejši od izletov bo gotovo tisti, ko bo sto Aerovcev odšlo na našo najvišjo goro — Triglav. Od ostalih planiranih izletov naj omenimo le še izlet na Grossglockner, ki ga planinska sekcija že dolgo načrtuje, pa ji ga ne uspe izvršiti. Datume izletov so orientacijsko že določili, vendar se bodo ti verjetno še spremenili, saj morajo planinci svoje izlete prilagoditi prostim sobotam. Ob obletnici bo sekcija natisnila tudi svoj koledarček, ki ga bodo dobili vsi člani kolektiva, na hrbtni strani koledarčka pa bodo objavili načrt vseh desetih izletov, ki jih želijo izvršiti v prihodnjem letu.

Nam ostane le, da več kot dvesto članom planinske sekcije zaželimo uspešno delo v letu 1973 in lepo vreme v dnevih, ko bodo hodili po naših in tujih vrhovih.

Vsem, ki jih veseli smučanje, vsem tistim, ki mislijo, da jih bo veselilo, vsem, ki si žele izpopolniti svoje znanje v tej veščini, vsem, ki bi se radi naučili osnov smučanja ali tekmovalne tehnike, velja naše sporočilo!

V 19. številki »Informacij« smo objavili seznam in razpored smučarskih tečajev. Ne oklevajte! V vseh tajništvih boste dobili prijavnice, na katerih označite, katerih tečajev se želite udeležiti. Zagotovljeno je strokovno vodstvo, z njim pa, ob vaši udeležbi, tudi uspeh.

Pohitite, jutri bo morda prepozno.

NAGRADNI RAZPIS

Uredniški odbor razpisuje za našo drugo nagradno križanko tri nagrade:

1. 50 dinarjev
2. 30 dinarjev
3. 20 dinarjev

Rešitve pošljite referentu za informacije v splošni sektor najpozneje do 20. januarja 1973.

Upamo, da vam križanka ne bo delala preglavic in želimo, da bi se ob reševanju prijetno zabavali. Veliko sreče.

Za prejšnjo križanko smo prejeli 41 rešitev, 30 je bilo pravilnih. Pri žrebanju pa so imeli največ sreče:

NADJA KOLAR	EOP	ki prejme 20 dinarjev
VIKTOR JAGODIC	obrat II.,	ki prejme 30 dinarjev
ANICA CAFUTA	Cetis	ki prejme 50 dinarjev

Nagrajencem iskrene čestitke!

Še pravilna rešitev: (vodoravno) karbon; Amor, Elza; Amaro, LRS; J, S, Banat, snaga; aceton, Tito; selitev, ikone; N, ORA, Ike, Koral; Ist, NT, Rog, Uve; trenirka, poanta; ej, kasta, B, OI, NP, AMI, nerv; Lotka, ZT; ekonomist, ara; paragraf, LU, dar; se, Ero, Odiseja; tapison, paravan; Al, itd., ataman;

Srečno
1973

KOLEKTIV
aero

NAGRADNA KRIŽANKA

[illegible]

